

הכנסת השמונה-עשרה

יוזמים: חברי הכנסת זאב בילסקי
יריב לוין

4439/18/פ

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון – פרטיותם של קטינים), התשע"ב–2012

1. תיקון סעיף 2 בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א–1981¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) למען הסר ספק, בסעיף זה "אדם", לרבות קטין, ואולם לא יראו כפגיעה בפרטיות פעולה שנעשתה לטובתו של ילד על ידי הורה או אפוטרופוס."
2. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי, אחרי ההגדרה "'הסכמה" יבוא:
- "'ילד' – אדם שגילו עד 13 שנים ועד בכלל;".
3. תיקון סעיף 5 בסעיף 5 לחוק העיקרי, אחרי "5 שנים" יבוא "הפוגע במזיד בפרטיותו של קטין בדרכים כאמור, דינו – מאסר 7 שנים."
4. תיקון סעיף 11 בסעיף 11 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) (1) הודעה כאמור בסעיף קטן (א) תנוסח באופן ברור ותמציתי, ואם האדם הוא קטין – באופן ההולם את גילו.
- (2) נעשתה הפניה בכתב, יופיע נוסח ההודעה בעמוד שבו נדרשת ההסכמה, בלא צורך במעבר לעמוד נוסף.
- (ג) פניה לילד לקבלת מידע כאמור בסעיף קטן (א), לא תעשה אלא בהסכמה מראש של הורה או אפוטרופוס.
- (ד) בעל מאגר מידע, מחזיק מאגר מידע ומנהל מאגר מידע ינקטו אמצעים סבירים בנסיבות העניין כדי למנוע קבלת מידע מילד ללא הסכמת הורה או אפוטרופוס."
5. תוספת סעיף 17א אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:
- "דיוור ישיר לילד 17א. לא יינתנו שירותי דיוור ישיר לילד אלא בהסכמה מראש של הורה או אפוטרופוס."

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

תיקון סעיף 31א 6. בסעיף 31א לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) המבקש מידע מקטין בניגוד להוראות סעיף 11 או נותן שירות דיוור ישיר לילד בניגוד להוראות סעיף 17ה1, דינו – מאסר 3 שנים."

תיקון חוק הגנת 7. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981,² בסעיף 3(א), אחרי פסקה (2) יבוא:

הצרכן

"(3) גילו של הצרכן, לרבות היותו קטין."

דברי הסבר

האינטרנט והרשתות החברתיות הביאו לעידן שבו קטינים רבים מפרסמים מידע פרטי על אודותיהם ברשת מבלי להיות מודעים להשלכות אלה ולכך שגורמים מסחריים עושים שימוש במידע זה לצרכי שיווק ופרסום. מחקר שנערך על ידי עמותת אשנב בשנת 2009 מצא כי 60% מאתרי האינטרנט המיועדים לילדים כלל לא מבקשים את הסכמת הוריהם בטרם מבקשים מהם מידע פרטי מזהה הכולל את שמם, כתובתם ורשימת חבריהם. התיקון המוצע לחוק הגנת הפרטיות נועד לחזק את פרטיותם של קטינים ולשמור על בטיחותם בכלל, ובאינטרנט בפרט.

סעיף 2

מוצע להבהיר כי פגיעה בפרטיות כוללת גם פגיעה בפרטיותו של קטין. עם זאת, במקרה שבו נעשתה פעולה על ידי הורה או אפוטרופוס של ילד עד גיל 13, לטובתו של הילד, לא יראו בה פגיעה בפרטיות.

סעיף 5

מוצע להטיל אחריות מוגברת על פגיעה במזיד בפרטיותו של קטין, כשהעונש בשל פגיעה זו יעמוד על שבע שנים, וזאת, כדי לחזק את ההגנה הניתנת לפרטיותם של קטינים וליצור תמריצים שמטרתם למנוע פגיעה שכזו.

סעיף 11

סעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – החוק) קובע כי פנייה לאדם לשם קבלת מידע לשם החזקתו או שימוש בו במאגר מידע, תלווה בהודעה שבה יצוין אם חלה חובה חוקית למסור את המידע, מהי המטרה לשמה מבוקש, למי יימסר המידע ומהי מטרת המסירה. בהצעת החוק מוצע להטיל חובות נוספות על מבקש המידע, במיוחד בפנייה לבקש מידע מקטינים.

מוצע לקבוע כי ההודעה אותה יעביר מבקש המידע תנוסח באופן ברור ותמציתי, ובמקרה שבו מבקשים מידע מקטין, תנוסח ההודעה באופן ההולם את גילו. חובה זו אשר תוטל על מבקש המידע תביא לכך שהאדם, בפרט אם הוא קטין, יבין מהן זכויותיו, מה השימוש שיעשה במידע ולא יזו מטרות, טרם מסירת המידע למאגר. כמו כן, מוצע לדרוש כי בפנייה לשם קבלת מידע בכתב, דרישת ההסכמה תופיע באותו עמוד של ההודעה, כדי למנוע הסכמה מקרית ללא עיון בתוכן ההודעה.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

לאור כושרם של ילדים לקבל החלטות ביחס לגילוי ופרסום מידע אודותם ולאור מעמד ההורים בהחלטות אלו, ראוי כי בבקשת מידע מילדים, יאומץ הסדר הדומה לחוק האמריקאי Child Online Privacy Protection Act, המחייב קבלת הסכמה הורית על מסירת מידע מילד. לפיכך, מוצע כי פנייה לילד עד גיל 13 לקבלת מידע תעשה רק לאחר קבלת ההסכמה מהורה או אפוטרופוסו. במקרים רבים פונים מבקשי מידע הן לבגירים והן לקטינים. מוצע להטיל על בעל מאגר מידע, מחזיק מאגר מידע ומנהל מאגר מידע, חובה לנקוט באמצעים סבירים כדי לוודא כי לא יתקבל מידע מילד ללא הסכמת הורה או אפוטרופוסו.

סעיף 17

ילדים הם אוכלוסייה רגישה החשופה במיוחד לפגיעה עקב חשיפה לתכנים פרסומיים, אך ישנו קושי למנוע מהם חשיפה לתכנים אלו באופן גורף. כדי לצמצם את החשיפה של ילדים לתכנים פרסומיים העלולים להזיק להם, מוצע לקבוע כי לא יינתנו שירותי דיוור ישיר לילד, אלא לאחר קבלת הסכמת הורה או אפוטרופוסו.

סעיף 31

סעיף 31 לחוק קובע הוראה עונשית בעבירות של אחריות קפידה, אשר אינן טעונות הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. לצד העבירות הקיימות, שדין מאסר שנה אחת, מוצע לקבוע כי המבקש מידע מקטין בניגוד להוראות סעיף 11 לחוק או המספק שירותי דיוור ישיר לילד ללא הסכמה מראש של הורה או אפוטרופוס בניגוד להוראות סעיף 17ה1 לחוק, דינו – מאסר שלוש שנים.

סעיף 3 לחוק הגנת הצרכן

על אף המאפיינים השונים בתכלית ביניהן, קטינים וקשישים הן שתי קבוצות החשופות במיוחד לניצול מצד גורמים עסקיים. במקרים רבים מנצלים את תמימותם, חולשתם ומצוקתם של צרכנים קטינים וצרכנים קשישים למטרות מסחריות. מוצע להוסיף לסעיף איסור ניצול מצוקה בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, איסור מפורש על עוסק לנצל את מצוקת הצרכן מפאת גילו, ובפרט מפאת היותו קטין.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ג בתמוז התשע"ב – 3.7.12